

## Prædiken til Bededag

Matt. 3, 1-10

Billedet med træet er stærkt. Man ser for sig et blomstrende æbletræ netop nu. Barndommens æbletræ nederst i haven eller det gamle krogede pæretræ ved sommerhuset. Alt det grønne, blomsterne der gav en lyst til at sætte tiden i stå eller tage ophold under det. Billedet af en stol under træet, kold saft eller en stille kop kaffe og en god bog. Barnevognen der stod i dets skygge, når de små sov, børnene der klatrede i det. Omridset af et hjerte der er snittet i barken med to klodsede forelskede bogstaver. Æblerne i kassen, når man plukkede dem ned. Man kan smage dem så mange år senere.

Men en dag blomstrer det ikke mere. En gren springer ikke ud. En gren knækker af og man ser det er råddent indeni. Øksen ligger allerede ved træets rod, og hvert træ, som ikke bærer god frugt, hugges om og kastes i ilden.

Også mod nord kan Johannes' ørkenord slå hårdt. Han taler om et træ, men mener et menneske. Det er slemt nok med æbletræet. Livstræet i haven, der ikke bare er et træ, men som er blevet et sindbillede på barndom og frodig livskraft. En dag bærer det

ikke mere frugt og hugges om og kastes i ilden. Måske var det manden i huset, der gjorde det. Nu skulle der ryddes op og skæres ned. Da hans kone kommer og ser det, får hun tårer i øjnene. For det var jo ikke bare et træ. Det var så meget andet også. Hun så sit liv i det. Hvad kan man forlange af et gammelt træ? Lad det dog stå, til det selv går ud.

Hvad kan man forlange af et menneske? Er det, som én engang sagde: Man er det spor af handlinger, man sætter efter sig. Man er den frugt, man sætter. Eller er man også de gode intentioner, der bare ikke rigtig satte frugt.

Hvordan har de haft det de farisæere og sadukæere, der kom for at blive døbt af Johannes? Kom de ikke netop for få skyllet den dårlige frugt af sig, for at blive vasket rene, blive beskåret og for at undgå verdens hårde dom? Drømte de ikke netop om et nyt liv, en ny fødsel.

Hvad kommer vi for? Hvorfor går vi i kirken en bededag? For at høre evangeliet om en barmhjertig og uretfærdig Gud, der ikke giver som fortjent, men som elsker og tilgi-

ver os ganske ufortjent. En Gud der bærer over med os, selv om vore frugter er små og sure, smagsløse og melede eller hengemte og farveløse.

Hertil må vi sige, at det ikke er, hvad vi får i dag. For en umiddelbar betragtning i hvert fald: tværtimod. At vende sig mod Gud kræver noget. Det kræver frugter, gode frugter. Blomstring. Billedet af træet er sanseligt. Når træet bliver bestøvet, må det sætte frugt. Når evangeliets ord falder som den gode sæd i vores jord, når vore menneskelighed bestøves, må vi bære god frugt. Ellers hugges vi om, råbte Johannes i ørkenen. Man kan kalde det ”noget for noget” eller for konsekvenspædagogik.

Teksten rører ved et ømt punkt. Vi tror på en barmhjertig Gud, der giver os ufortjent, men vi frygter det modsatte, når vi gør livet op. Johannes råber så at sige ind i overgangen mellem Det gamle og Det nye Testamente. På den ene side den gamle pagt mellem Gud og folket, hvor folket må holde sin del af aftalen, det vil sige holde sig til den retfærdige Gud, der dømmes som fortjent. På den anden side den nye pagt mellem Gud og menneske. Hvor den uretfærdige og barmhjertige Gud ikke dømmes som fortjent, men i nåde.

Hvad skal vi tro? Hvor skal vi sætte os? Med udsigt til loven og øksen eller til tilgivelsen og nåden? Det blev der svaret klart på i epistlen. Gud siger: ”Jeg lægger mine love i deres indre og skriver dem i deres hjerte. Jeg vil være deres Gud, og de skal være mit

folk. Ingen skal længere belære sin landsmand og sin bror og sige: ’Kend Herren!’ For alle kender mig fra den mindste til den største. Jeg tilgiver deres uret og husker ikke længere på deres synd”. Det er klar tale. Det er den nye pagt, den vi hører om og kender gennem Kristus. Stridsøksen er begravet, og træet uden frugter får lov at stå endnu en tid.

Bevægelsen fra Det gamle Testamente til Det nye Testamente, bevægelsen fra jødernes gudsbillede til de kristnes, er en bevægelse fra det ydre til det indre, også i din troseksistens.

Det er ikke længere ”den ydre lov”, der gælder. Gud har lagt sine love ind i os, skrevet dem på vore hjerter. De er i os. Så vi kan kende rigtigt og forkert, godt og ondt. Det er så at sige på Guds initiativ, vi er i stand til at sætte gode frugter.

Det er Gud, som har initiativet og fører os fra fangenskab under loven til friheden i Kristus. Det er Gud, der frier os fra at være henviste til os selv og vores indkrogethed i os selv. Men bevægelsen fra det gamle til det nye blev ikke overstået med Johannes. Der skulle både kors og opstandelse til for at forudsætningen for menneskets overgang fra livet under loven til livet i nåde kunne blive til virkelighed.

Når det er sagt, skal det samtidig siges, at det er en overgang, der må blive nærværende for det enkelte menneske. For dig og mig. Forudsætningen gives os i dåben. Hvor vi

genfødes til livet i Kristus. Vi skal så at sige bestøves på ny af Gud. Af nåden og kærligheden. Vi må i tilværelsen selv stille os åbne over for bevægelsen fra det ydre til det indre. Vi må åbne vore hjerter for at se, hvad Gud har skrevet ind i os. Derfor kan vi tale om et ”trosliv” i vækst, så vi forsat kan sætte frugt. I kirken og i troen beskæres med ordene, så vi kan sætte nye skud.

Da er vi tilbage ved øksen igen og må om ad den sure mand i ørkenen for at nå frem til livets træ midt i tilværelsen. Øksen ligger der jo. Vi svinger den selv dagligt over os selv og andre. Vi stiller krav til os selv og lægger fortjenester ud. Vi slår til der, hvor andre ikke rækker os den frugt, vi synes, vi har fortjent. Vi hugges konstant om under selvbefejdelser og tidens krav om perfektion. Vi kommer ikke uden om vores egen ørken. Vi klarer os ikke uden nogen, der kan råbe os op. Ind i mellem må der kraftige ord til for at vække os. Det nye er ikke uden det gamle. Hverken hvad angår testamenter eller liv. Vi bærer det med os. Loven, kravene, de skuffede forventninger, dommen. Det gør os til dem vi er. Men livet i Guds nåde drukner det, så det ikke tilregnes os.

Bededag er at tro os i afmagtens position, hvor vi kun er til i forholdet til Gud vores skaber. \*At det kun er med hjælp udefra, vi er i stand til at sætte frugt. Vi må lade os bestøve og tro livet muligt selv der, hvor øksen allerede ligger ved roden af vores tilværelse, og vi ikke ser nogen muligheder. Nyt skyder fra korsets rod også dette forår, selv dér, hvor man troede det umuligt. Se,

det ved vi bedre end Johannes i ørkenen, han der endnu ikke kendte til opstandelsens lys.

Det gjorde Brorson derimod, da han smagte, for det gjorde han altid, også når det gjaldt nåden [da han]skrev:

Hvem vil nu Herrens udvalgte anklage?  
Gud os i Kristus retfærdige gør,  
her er velsignelsens fylde at smage,  
her er Guds nåde og Himmelens dør;  
troen brød gennem al angestens pile,  
fandt under korset sit fristed til hvile.

I den tro kan vi på denne sommerdag sætte os under det gamle træ i haven. I vores billede i dag er øksen skiftet ud med en rive.  
Amen

**Hanne Marie Houkjær,**  
Risskov Kirke

**Salmer**  
722, 598, 289 – 492, 321 v. 6-7, 11

Redaktion  
Sognepræst  
Margrethe Dahlerup Koch  
Høbrovej 3  
6980 Tim  
mdk@km.dk

Sognepræst  
Søren Jensen  
Byløkken 27  
8240 Risskov  
sjen@km.dk

Søndagslæsning  
udkommer hver uge på  
[www.grundtvig.dk](http://www.grundtvig.dk)  
– hvor man også  
kan tilmelde sig  
elektronisk nyhedsbrev  
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum  
Farvergade 27  
1463 København K  
Telefon 3373 2800  
vartov@vartov.dk